

HCS D

**Human capital and social
development.**

2024 – volume 7, issue 1

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish
jurnali.**

2024 – 7-jild, 1-son

www.hcsd.samdu.uz

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali
Journal Human capital and social development
Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие
Jurnali**

7-jild, 1-son (Mart) 2024.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития”
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Junal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023 yil 30 noyabrda 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: ikromnasimov2020@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOIIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: f-m.f.n., dots. Xushvaqtoy Hakim Abdilhakovich

Kotib: PhD., dots., Korjavova Xurshida Abdulmalikovna

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

i.f.d., prof. Нехода Евгения Владимировна (Россия)

i.f.d., prof. Xolmo‘minov Shayzoq Raxmatovich (TDIU)

i.f.d., prof. Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich (SamISI)

i.f.d., prof. Muxammedov Murod Muxammedovich (SamISI)

i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich (SamDU)

i.f.d., prof. Safarov Baxodirxon Shaxriyorovich (SamDU)

i.f.d., prof. Nasimov Dilmurod Abdulloyevich (SamDU)

i.f.n., prof. Aslanova Dilbar Xasanovna (SamISI)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Kushatov Rustam Xaydarovich (SamDU)

i.f.n., dots. Porsayev Ganidjan Muxamedovich (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich (SamDU)

PhD, dots. Ernazarov Ortiq Eshnazarovich (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

MAROSIM XIZMATLARI SOHASIDAGI IJTIMOIIY AHAMIYATI VA NAZARIY JIHATLAR

X.T.Meyliyev¹

1. *Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, Samarqand, Uzbekiston*

OPEN ACCESS
HCSD

Correspondence
Meliyev Xudoyor Toshqobil
o'g'li -
Tayanch doktorant,
Samarqand iqtisodiyot va
servis instituti
+998 97 912 09 09

Received: 15 January 2024
Revised: 19 February 2024
Accepted: 24 February 2024
Published: 28 February 2024

**Funding source for
publication:** Samarkand
State University.

Publisher's Note: HCSD
stays neutral with regard to
jurisdictional claims in
published maps and
institutional affiliations.

Copyright: Journal Human
capital and social
development © 2 by
Samarkand State University is
licensed
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya: ushbu maqolada maishiy xizmatlarning zamonaviy turlaridan biri hisoblangan marosim xizmatlarining ijtimoiy – iqtisodiy ahamiyati borasidagi muallifning tadqiqotlari natijalari hamda taklif va tavsiyalari keltirib o'tilgan

Kalit so'zlar: xizmat, xizmatlar bozori, maishiy xizmat, marosim xizmatlari, kopirayting, rerayting xizmati, timbilding xizmati, keytering xizmati.

Аннотация: в данной статье представлены результаты авторского исследования социально-экономической значимости ритуальных услуг, которые считаются одним из современных видов бытовых услуг, а также предложения и рекомендации.

Ключевые слова: услуга, рынок услуг, бытовая услуга, церемониальные услуги, копирайтинг, рерайтинг, услуга тимбилдинга, служба общественного питания.

Abstract: this article presents the results of the author's study of the socio-economic significance of funeral services, which are considered one of the modern types of household services, as well as suggestions and recommendations.

Key words: service, service market, personal service, ceremonial services, copywriting, rewriting, team building service, catering service.

Kirish. Hozirgi vaqtda respublikamiz iqtisodiyotida amalga oshirilayotgan tub islohotlar natijasida maishiy xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish asosida yuqori samaradorlikka erishish bo'yicha keng ko'lamli chora-tadbirlar ko'rilmogda. Jumladan, "Eng asosiysi, bu islohotlar natijasida xalqimiz uchun farovon va munosib turmush sharoitini yaratib berishimiz kerak. Odamlarimiz yetarli daromad topishi uchun eng qulay biznes va investitsiya muhitini shakllantirib, yangi-yangi korxonalar va ish joylarini ko'paytirishimiz zarur". Bu o'z navbatida marosim xizmatlarini oshirish, maishiy xizmat ko'rsatish sohalarini rivojlantirish, marosimlar xizmatlarning yangi turlarini shakllantirish hamda sohada resurslar samaradorligini oshirish yuzasidan chuqur ilmiy-tadqiqotlar olib borishni taqozo qiladi.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. R. Abrams xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishni "xizmat ko'rsatish sohasidagi kompaniyalarning tashkiliy tuzilmasini ham, uning faoliyati samaradorligini ta'minlaydigan bozor infratuzilmasini ham modernizatsiya qilishning uzoq muddatli mexanizmlari majmui" deb tushunadi. Bizning fikrimizcha, xizmat ko'rsatuvchi korxonalarning rivojlanishning muhim elementini ifodalaydi, ammo shunga qaramay, bunday xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning xizmat ko'rsatish bozorining tegishli segmentlarida uzoq muddatli faoliyatining ba'zi asosiy maqsadlari va ustuvor yo'nalishlari uchun ikkinchi darajali hisoblanadi.

V.Bobkov, A.Pochinoklar esa xizmat ko'rsatish sohasini tartibga solishda qo'llaniladigan ommabop dasturlardan quyidagilarni ajratib

ko'rsatish mumkin: kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini oshirish maqsadida asosiy vositalarni ijaraga berishni soddalashtirishga qaratilgan dasturlar; kredit tashkilotlari tomonidan kichik biznesga kreditlar berish dasturlari; tovarlar (ishlar, xizmatlar) ishlab chiqarish bilan shug'ullanuvchi kichik tadbirkorlik sub'ektlarining xarajatlarini qoplash maqsadida mahsulotlar, ishlar, xizmatlar ekspertizasi bo'yicha maxsus dasturlar; yakka tartibdagi tadbirkorlik subyektlarini tashkil etish uchun subsidiyalar berish; "Biznes inkubator" dasturi ishlab chiqish zarurligini takidlaydi.

Sh.S.Sharifovning fikricha Mijozlar talablari va ehtiyojlari: Marosimlar xizmatlarining asosiy asosidir. Mijozlarning talablari, istaklari va ehtiyojlari, marosimlar xizmat ko'rsatish sub'ektlari uchun asosiy o'zgaruvchilardan biridir. Bu talablarni tushunish va aniqlash, mijozlarga mos keladigan xizmatlarni taklif etish va ularga qo'llanma berish uchun muhimdir.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqotni amalga oshirishda xizmat ko'rsatish va iste'mol jarayonini ko'rsatkichlarini iqtisodiy-matematik usullar orqali tahlil qilish natijasida xulosa va takliflar shakllantirilgan. Bundan tashqari ilmiy tadqiqotni amalga oshirishda analiz va sintez usulidan ham samarali foydalanilgan.

Tahlil va natijalar. Jahonning taraqqiy etgan mamlakatlarida globallashtirish jarayoni hamda uning xizmatlar bozori shakllanishi va rivojlanishiga bo'lgan ta'siridan kelib chiqqan holda qator muammolarning ilmiy yechimini ta'minlash yuzasidan maqsadli ilmiy izlanishlar olib

borilmoqda. Xususan, xizmatlar bozori egiluvchanligi, institutsionallasuvi va ijtimoiylashuvining kuchayishi, xizmatlar bozoridagi raqobat, yuqori ta'lim va kasb darajasini talab qiluvchi yangi faoliyat turlarining rivojlanishi, ish vaqti yangi modellaridan foydalanish, ishlovchilar daromadlarining ko'payishi, milliy mehnat bozori hamda transmilliy kompaniyalar faoliyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan ilmiy izlanishlarga alohida e'tibor qaratilgan.

2020 yil 8 iyundagi PQ-4742-son "Tadbirkorlik faoliyati va o'zini o'zi band qilishni davlat tomonidan tartibga solishni soddalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlari va Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 28 oktyabrdagi 877-son "Xizmatlar bozorining joriy va istiqboldagi ehtiyojlarini hisobga olib,

ish o'rinlarini tashkil etish va kadrlar tayyorlash davlat buyurtmasini shakllantirish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi qarori hamda mazkur faoliyatga tegishli boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalarni amalga oshirishga qaratilgandir.

Marosim xizmatlari xizmat ko'rsatish sohasidagi eng ijtimoiy ahamiyatga ega sohalaridan biri bo'lib, butun aholi manfaatlariga ta'sir qiladi. Shunga qaramay, zamonaviy sharoitda marosim xizmatlariining rivojlanishi ushbu sohaning yuqori ijtimoiy ahamiyatini, uning ko'p qirraliligini va ko'plab turdosh tarmoqlar bilan o'zaro bog'liqligini hisobga olmasdan foyda olish maqsadining ustunligi bilan tavsiflanadi.

1-jadval

O'zbekistonda marosim xizmatlari turlari

t/r	Faoliyat turlari
1	Bayram-tadbirlari, tantanalar - tashkil etish
2	Anjuman, yig'ilish-zallarga ovoz tarqatish va sinxron tarjima uskunalariga xizmat ko'rsatish
3	Anjumanlar, taqdimotlar, seminarlar, biznes uchrashuvlar, tashkil etish, xizmat ko'rsatish
4	Bayramlar, tadbirlarni fotosuratga olish-xizmatlar
5	Bayramlarni videsuratga olish-xizmatlar
6	Biznes-treninglar, tashkil etish-xizmatlar
7	Bolalar bayramlarini tashkil etish-xizmatlar
8	Fotoxizmatlar
9	Intererlar, ekstererlarni fotosuratga olish-xizmatlar
10	Internetda reklama kampaniyalarini ishlab chiqish
11	Keytering (sayyor xizmat ko'rsatish)
12	Kinovedostudiyalar
14	Kopirayting, rerayting
15	Korporativ filmlar yaratish, videosuratga olish
16	Korporativ fotosuratga olish
17	Korporativ kechalarni tashkil etish-xizmatlar
18	Ko'rgazmalarga xizmat ko'rsatish-xizmatlar
19	Ko'rgazmalarni tashkil etish-xizmatlar
20	Maqolalar yozish-xizmatlar
21	Mediya reklama
22	Ovoz yozish studiyalari

23	O'zbekiston tog'lariga korporativ safarlar
24	Professional fotosuratga olish
25	Radioda reklama, audioroliklar tayyorlash
26	Reklama uchun fotosuratga olish
27	Reklama, reklama-agentliklari
28	Reportaj tarzida fotosuratga olish-xizmatlar
29	Sanoat inshootlarini fotosuratga olish-xizmatlar
30	Saytni kontent bilan to'ldirish-xizmatlar
31	Tantanalalar, ko'rgazmalar va boshqa bayram tadbirlarini pufaklar, gullar bilan bezash
32	Tantanalalar, to'ylar, bayramlarni texnik ta'minoti
33	Taqdimotlarni tashkil etish-xizmatlar
34	Timbiding
35	Tog'larda sayllar o'tkazish, tashkillashtirish
36	Tog'larda timbiding o'tkazish bo'yicha xizmatlar, tashkillashtirish
37	To'ylarni bezash
38	To'ylarni tashkil etish
39	Tutun geyeratorlari-xizmatlar
40	Videosuratga olish-xizmatlar
41	Yubileylarni tashkil etish-xizmatlar

Yuqorida keltirib o'tilgan marosim xizmatlari hozirgi kunda Shahar va qishloq joylarida ommaviylashib bormoqda.

Bundan tashqari, zamonaviy sharoitlarga mos keladigan marosimlarni aniqlash masalalari izchil muhokama qilinadi, marosimlarning o'ziga xos xususiyatlari haqida umumiy ma'lumot beriladi, xizmat ko'rsatishning asosiy printsiplari - shaxslarga (marosim xizmatlarining iste'molchisi bo'lib mijoz hisoblanadi.) va marosim xizmati mutaxassislarining kasbiy faoliyatini standartlashtirish zarurati belgilaydi. Shu o'rinda ularning asosiy kontsepsiyasi – “marosimlar xizmatlari” talqini haqida batafsil to'xtalib o'tamiz, uning ta'rifi, umumiy tarzda, hozirgi kunda rasman o'rnatilmagan. Ko'rinib turibdiki, marosimlar sohasi bo'lgan ijtimoiy ahamiyatga ega faoliyat sohasini tartibga solish zamonaviy sharoitlarga mos kelishi uchun quyidagi asosiy fikrlarni fuqarolik nuqtai nazaridan mustahkamlash kerak:

1) marosim xizmatlarining iste'molchisi – o'z xursandchilik

damlarini o'z yaqinlari bilan ulashgan shaxs;

2) marosim xizmati ijtimoiy ahamiyatga ega faoliyat sohasi (ijtimoiy sohaning bir turi) bo'lib, shu munosabat bilan xizmatlarning raqobatbardosh bozori bilan cheklangan bo'lib, unda raqobatbardosh tarkibiy qism ijtimoiy ahamiyatga ega va boshqa hech narsaga bo'ysunmaydi;

3) barcha bozor sub'ektlari tomonidan marosim xizmatlarini ko'rsatishning yetakchi tamoyillari mijozlarga e'tibor va sifat;

4) hozirgi sharoitda birovning xursandchilik va yaxshi kunlarida pul ishlamoqchi bo'lganlarni boshqaradigan “har kim hamma narsaga haqli” qabilida ish yuritishdir.

Marosimlar xizmatlari ijtimoiy ahamiyatga ega xizmat turidir. Ularning o'ziga xosligi shundaki, nisbatan kichik hajmdagi individual talab va ushbu xizmatlardan kamdan-kam foydalanish bilan ularni sotib olish odamlar hayotidagi quvonchli vaziyatlar bilan bog'liq. Ushbu xizmatlar iste'molchilar uchun mutlaqo zarurdir, ularni rad etib bo'lmaydi, ularni har qanday narxda va har qanday sharoitda sotib olishga

intilishadi va juda cheklangan vaqt ichida amalga oshiriladi. Bu ushbu turdagi xizmatlarga bo'lgan talabni narx-navoning elastikligini oshiradi. Shu bilan birga, iste'molchilarning (aholining) marosim xizmatlariga bo'lgan ehtiyojni maqbul to'lov evaziga ma'lum sifat darajasida qondirish imkoniyatlari to'g'risidagi ongi aholi ijtimoiy farovonligining muhim omilidir.

Rasmiy ravishda marosim xizmatlari (umumiy tasniflagichiga ko'ra) oddiy maishiy xizmatlar sifatida tasniflanadi, lekin aslida bu ijtimoiy va maishiy xizmatlarning o'ziga xos turi bo'lib, uni taqdim etish orqali davlat o'zining ijtimoiy majburiyatlaridan birini amalga oshiradi. Bu, xususan, barcha darajadagi byudjetlardan moliyalashtiriladigan juda ko'p miqdordagi kafolatlarning mavjudligi bilan tasdiqlanadi.

Marosimlarning mintaqaviy darajada ko'plab qonun hujjatlari, O'zbekiston Respublikasi hukumati qarorlari, va mintaqaviy davlat organlarining me'yoriy hujjatlari bilan tartibga solinadi va qo'llab-quvvatlanadi, ya'ni, marosimlar biznesi ko'p tarmoqli faoliyat sohasi bo'lib, u

fuqarolar, jamiyat va butun davlatning ommaviy tadbirlarini rasmiylashtirish va munosib nishonlash uchun zarur ehtiyojlariga xizmat qiladi.

Marosim xizmatlari mavzulari bilan professional darajada bog'liq bo'lmagan har qanday odam uchun tantana marosimlari bilan bog'liq barcha narsalarning huquqiy qoidalari qanchalik hajmli va batafsil ekanligini tasavvur qilish qiyin. Shunday qilib, Samarqand shahrida marosim xizmatlarining rivojlantirish uchun mintaqaviy darajadagi tegishli me'yoriy hujjatlar to'plamining ishlab chiqish zarur bo'ladi. Hozirgi kunda marosimlar xizmati va turli kungil ochar tadbirlarni uyushtirish va munosib otkazish hozirgi kunga qadar Poytaxtda professionallar xizmatidan foydalanib kelinadi. Ushbu xizmat uchun qanchadan qancha mablag' sarflanadi. Ushbu xarajatlarni kamaytirish uchun Samarqand shahrida marosimlar xizmatini rivojlantirish kerak bo'ladi. Buning uchun eng avvalo ushbu xizmatlarning tasnifini ishlab chiqish zarurdir.

Bizning nazarimizda marosim xizmatlarining tasnifi quyidagi tarzda shakllanishi zarur:

1-jadval

Marosimlar xizmati ko'rsatish sohasi sub'ektlari faoliyatining tasniflanishi

№	Tasnifiy belgilari	Tasniflanishi
1.	Maqomiga ko'ra	- Jismoniy shaxs maqomiga ega yakka tartibda faoliyat yurituvchi sub'ektlar; -huquqiy shaxs maqomiga ega faoliyat yurituvchi sub'ektlar
2.	Mulk shakliga ko'ra	- davlat mulkiga asoslangan; - jamoa mulkiga asoslangan; - xususiy mulkiga asoslangan; - aralash mulkiga asoslangan.
3.	Joylashuviga ko'ra	- shaharlarda; - qishloqlarda;

4.	Tashkiliy tuzilishiga ko'ra	- tizimli; - mustaqil.
5.	Faoliyat muddatiga ko'ra	- doimiy, - mavsumiy.
6.	Faoliyat turiga ko'ra	- Marosimlar xizmati; - Tug'ilgan kunlarni tashkil etish va o'tkazish - Davf marosimlarini o'tkazish - Ommaviy bayramlarni rasmiylashtirish - Kungilochar tadbirlarni uyushtirish - Turli tabiiy va sun'iy gullardan dekaratsiyalar tayyorlash.

Marosim xizmatlarini samaradorligini ta'minlashda yuqorida ta'kidlangan tasniflar muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu tasniflar asosida marosim xizmatlari ko'rsatishni tashkil etish, bir tomondan, ular faoliyatini muvofiqlashtirish va tizimlashtirish imkonini bersa, ikkinchi tomondan, ularda mavjud resurslar hisobini tashkil etish, resurslari samaradorligini tahlil qilish va baholash imkonini beradi. Bu marosim xizmatlari ko'rsatish sohasini yanada rivojlantirish imkoniyatini yaratadi.

Marosim xizmatlari ko'rsatish sohasida axborot ta'minotini yanada rivojlantirish aholini Marosim xizmatlariga bo'lgan ehtiyojini to'laroq qondirish, ushbu sohani o'sish dinamikasini baholash, ko'rsatiladigan xizmatlar sifati va samaradorligini yaxshilashga imkoniyat yaratadi. Buning uchun viloyat miqyosida marosim xizmatlariga bo'lgan talabni o'rganish bo'yicha maxsus xizmatni-marketing markazlarini tashkil etish zarurligi asoslandi.

Marosim xizmatlari ko'rsatish sohalari samarali faoliyatini tashkil etishning bir necha yo'llari, jumladan integratsiyalashuv usullari o'rganildi. Klasterlar, funktsional birlashmalar, assotsatsiyalar tashkil etishning bir qator

jihatlari o'rganilib marosim xizmatlari ko'rsatish sohalari samarali faoliyat yuritishi uchun assotsatsiyalarga birlashuvi bir muncha qulay ekanligi asoslandi.

Xizmatlar maxsus tovar sifatida uning bozorini maxsus shartlar asosida amal qilishini talab etadi. Ayniqsa, marosim xizmatlari bozori o'zining xususiyatlariga ko'ra shahar va qishloqlarda bir-biridan farqlanadi. Bu farqlanishlar marosim xizmatlarini tashkil etilish xususiyatlari, xizmatlar infratuzilmasining rivojlanganlik darajasi, aholi daromadlari darajasi va boshqalarga bog'liq.

Xulosa va takliflar:
Yuqoridagilardan xulosa qilish mumkinki, xizmat ko'rsatish iqtisodiyotida samarali faoliyat yuritish an'anaviy (industrial) iqtisodiyotdagi samarali faoliyatdan tubdan farq qiladi va u ko'proq ijtimoiy yo'naltirilganlik xususiyatiga ega. Marosim xizmatlari ko'rsatish sohasida xodimlar mehnat faoliyatining eng samarali bo'lishini ta'minlash maqsadida marosim xizmatlari ko'rsatish jarayonlarini o'rganish, takomillashtirish va har tomonlama asoslangan xizmat ko'rsatish normalarini ishlab chiqish va ish vaqtidan samarali foydalanish asosida mehnat unumdorligini o'stirish

imkoniyatini aniqlash zarur. Biroq mehnat unumdorligini oshirishni sekinlashtiruvchi va to'xtatuvchi omillar bozor munosabatlari rivojlanishining hozirgi sharoitida ham mavjud. Chunki, marosim xizmatlari xizmat ko'rsatish sohasida xarajatlarini to'xtovsiz kamaytirish, va xizmat ko'rsatish hajmini ko'paytirish bilan emas, balki o'zlari ko'rsatayotgan xizmatlar kamligidan, tanqisligidan foydalanib, ularning baholarini oshirish evaziga

rejalashtirilgan miqdorda daromad olishga erishmoqdalar. Bunday hol, o'z navbatida nafaqat boshqarib bo'lmaydigan inflyatsiya jarayonining yanada rivojlanishini kuchaytiradi, balki har tomonlama ilmiy asoslangan xizmat ko'rsatish normalarini keng joriy etib, marosim xizmatlari ko'rsatish jarayonini tashkil qilish va xizmat ko'rsatish xarajatlarini qisqartirishga umuman imkon bermaydi.

FOYDALANILGA ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining parlamenti 2019 yil 14 sentabr kuni "To'y hashamlar, oilaviy tantanalar, ma'raka va marosimlar, marhumlarning xotirasiga bag'ishlangan tadbirlar o'tkazilishini tartibga solish tizimini takomillashtirish" to'g'risidagi qarori.
2. SH.M.Mirziyoev Erkin va faravon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. "O'zbekiston" NMIU, 2016y.
3. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat-yengilmas kuch. T., 2008.
4. Ashirov A.A. O'zbek xalqining qadimiy e'tiqod va marosimlari. -T., 2009.
5. Sh.S.Sharifov. "Maishiy xizmat ko'rsatish sohasida resurslar samaradorligini oshirish" mavzusidagi PhD dissertatsiyasi 2020 yil Samarqand.

CONTENTS

1	MAMLAKATIMIZDA RAQAMLI BANKLAR FAOLIYATI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI	
	S.B. Boboqulov, M.B. Boymurotova	4-11
2	АГРОХИЗМАТ- РАҚАМЛАШТИРИШ, МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ ВА ДИВЕРСИФИКАЦИЯЛАШ	
	К.Ж. Мирзаев	12-19
3	HUDUDİY TURIZM SALOHİYATINI BOSHQARISHNING VOSITALARI	
	Sh.A. Xolbayev	20-26
4	ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ И ИНВЕСТИЦИОННОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГЕРМАНИЕЙ	
	С.Ш. Маматкулова	27-32
5	INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISH: NAZARIYA VA AMALIYOT	
	D.M. Malikova, I.Sh. Burxonov	33-39
6	ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТДА ТУРИЗМ СОҲАСИНИ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШНИ ТАЪМИНЛАШ ИСТИҚБОЛЛАРИНИ ПРОГНОЗЛАШНИНГ ЭКОНОМЕТРИК МОДЕЛАРИ	
	Камолиддин Шодиев, Фарходов Азизжон	40-51
7	TO'SIQSIZ TURIZMNI STRATEGIK RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	
	S.B. Sharipov	52-56
8	O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI	
	A.P. Xolmatova	57-63
9	SAMARQAND VILOYATI SANOAT KORXONALARINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	
	J.K. Boymurodov	64-73
10	MAROSIM XIZMATLARI SOHASIDAGI IJTIMOY AHAMIYATI VA NAZARIY JIHATLAR	
	X.T. Meyliyev	74-80
11	SAVDO KORXONALARIDA ISHCHI-XODIMLARNI MODDIY RAG'BATLANTIRISH TIZIMI ORQALI MEHNATNI BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	
	N.Z. Ibragimova	81-88
12	TO'GRIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALAR BILAN INFLATSIYA DARAJASI VA AHOLI O'SISHI YOKI KAMAYISHI O'RTASIDAGI MUNOSABATILARNI EKONOMETRIK MODELLAR BILAN TAHLIL QILISH	
	A.J. Saydullayev	89-102
13	O'ZBEKISTONDA DAVLAT XIZMATLARI KO'RSATISH MILLIY TIZIMINI SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	
	H. Hasanov	103-111
14	JAHONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'SISHI VA GLOBAL INTEGRATSIYA SHAROITIDA, O'ZBEKISTON MOLIYA BOZORI ORQALI INVESTITSİYALARNI JALB QILISH SAMARADORLIGI	

	N.D.Khusanov	112-118
15	МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНИШИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР	
	Л.Ш.Кулдошев	119-127
16	XIZMAT KO'RSATISH KORXONADA XODIMLAR MEHNATINI RAG'BATLANTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY MOHIYATI	
	Sh.Xayrullayev	128-138
17	KICHIK TADBIRKORLIK KORXONALARIDA RISKLARNI BAHOLASH USLUBIYATI	
	Б.М.Турсунов	139-153
18	ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИДА ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИКНИ ОШИРИШ ОМИЛЛАРИ	
	А.Б.Фарходов, Д.Б.Фарходова	154-165
19	САМАРҚАНД ВИЛОЯТИДА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	
	Ш.С.Шарифов, Э.Т.Хамдамов	166-172
20	МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНИШИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР	
	Н.У.Султанова	173-181
21	KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI TADQIQ QILISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	
	H.R.Rustamova	182-188
22	INNOVATSION FAOLIYATINI RAG'BATLANTIRISH TIZIMI VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	
	Sh.B.Bahodirov	189-194
23	BOG'DORCHILIK TARMOG'IDA AGROKLASTERLAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	
	F.Norbekov	195-199
24	PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF NATURAL TOURISM IN OUR COUNTRY	
	M.M.Rabbimov, J.B.Haydarov	200-205
25	ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОРҚАЛИ ОИЛА ФАРОВОНЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ИНСОН КАПИТАЛИДАН ФОЙДАЛАНИШ МАСАЛАСИ	
	Б.Р.Рахматуллаев	206-214